

หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ๑๓๐ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย)	ผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง	๑๓๐	ชั่วโมง
(ภาษาอังกฤษ)	Health Care Manager for Older or Dependent Persons	130	hours

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
๒. มีคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดี ในการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
๓. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
๔. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารดำเนินงานและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

๓. โครงสร้างหลักสูตร(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้ทั่วไปเรื่องการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง การส่งเสริมสุขภาพ ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย และกลุ่มอาการในผู้สูงอายุ การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล การศึกษาสุขภาพองค์รวม และการบริการเพื่อสุขภาพที่จัดให้บริการ การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานประกอบการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักกฎหมายและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการพัฒนาและส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

๕. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

๗. สถาบันที่ขอรับรอง ระดับอุดมศึกษา

๘. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร ๑๓๐ ชั่วโมง

๙. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

๑. เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี
๒. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
๓. เป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

๑๐. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามที่ระบุในโครงสร้างหลักสูตร)

๑๑. เกณฑ์การประเมินผล

๑. จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน
๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๒. วิธีการประเมินผล

ผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๑๓. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ๑๓๐ ชั่วโมง

****หมายเหตุ** วิทยากรผู้สอนต้องมีหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงานหรือประสบการณ์สอนในหัวข้อที่สอนอย่างน้อย ๒ ปี

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๑. ความรู้ ทั่วไปของ ผู้สูงอายุ	๑.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุ - นโยบายการดูแลและ ส่งเสริมผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากร - สถานะสุขภาพของผู้สูงอายุ - สถานภาพทางเศรษฐกิจ - ความต้องการในการดูแล	๑๐	๑	๐	-บุคลากรทางการแพทย์และ สาธารณสุข -นักประชากรศาสตร์
	๑.๒ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ - ร่างกาย - จิตใจ - สังคมเศรษฐกิจ		๒	๐	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ
	๑.๓ กายวิภาคศาสตร์และ สรีรวิทยา		๒	๑	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ
	๑.๔ สิทธิและสวัสดิการสำหรับ ผู้สูงอายุ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สิทธิและสวัสดิการสำหรับ ผู้สูงอายุ - การลดหย่อนค่าโดยสาร - เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ - เบี้ยยังชีพผู้พิการ		๑	๐	-นิติศาสตร์ -นักพัฒนาสังคม -นักสังคมสงเคราะห์ -เจ้าหน้าที่กรมกิจการผู้สูงอายุ
	๑.๕ เจตคติต่อผู้สูงอายุ		๑	๐	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักจิตวิทยา -นักสังคมสงเคราะห์
	๑.๖ การอยู่ร่วมกันและความ เข้าใจ ซึ่งกันและกัน - การสื่อสารที่เหมาะสม - ทักษะการฟัง		๒	๐	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์) -นักจิตวิทยา -นักสังคมสงเคราะห์
		๑๐	๙	๑	

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๒. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	๒.๑ อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุและผู้สูงอายุเฉพาะโรค	๑๘	๓	๒	วิทยากรหลัก -แพทย์ -นักกำหนดอาหาร -นักโภชนาบำบัด -นักโภชนาการ -นักโภชนาการ วิทยากรเสริม -พยาบาลวิชาชีพ -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๒.๒ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ		๒	๓	วิทยากรหลัก -แพทย์ -นักกายภาพบำบัด -วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยากรเสริม -พยาบาลวิชาชีพ - นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ		๑	๐	- แพทย์ - นักจิตวิทยา - พยาบาลเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช -พยาบาลเฉพาะทางด้านผู้สูงอายุ
	๒.๔ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการชะลอความเสื่อม		๒	๑	วิทยากรหลัก -แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักกายภาพบำบัด -นักกิจกรรมบำบัด -วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยากรเสริม -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๒.๕ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัย		๒	๐	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๒.๖ การใช้ภูมิปัญญาไทยและการแพทย์ทางเลือก ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ		๒	๐	-แพทย์แผนไทยบัณฑิต -แพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต
		๑๘	๑๒	๖	

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๓. การดูแลผู้สูงอายุ	๓.๑ การดูแลส่วนบุคคล - การทำความสะอาดช่องปาก - การดูแลมือเท้า - การทำความสะอาดผม เล็บ ตา หู และจมูก - การอาบน้ำ เช็ดตัว และการแต่งตัว	๔๒	๑	๒	-พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๒ การคัดกรองเบื้องต้น (สมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า/ภาวะโภชนาการ/ADL/IADL/ST๕/๙Q/TGDS)/ความเสี่ยงต่อการหกล้ม		๓	๓	วิทยากรหลัก - แพทย์ - นักจิตวิทยาคลินิก - พยาบาลเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช - พยาบาลเฉพาะทางด้านผู้สูงอายุ วิทยากรเสริม - พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๓ การวัดสัญญาณชีพและการบันทึกอาการ		๑	๒	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพและกิจกรรมทางกาย		๒	๒	วิทยากรหลัก -แพทย์ -นักกายภาพบำบัด -นักกิจกรรมบำบัด วิทยากรเสริม -พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๕ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุและการใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน		๒	๒	-นักกายภาพบำบัด -แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๖ หลักการใช้ยา และการบริหารยาที่ถูกต้อง		๒	๐	-เภสัชกร -แพทย์
	๓.๗ การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ		๓	๑	- แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๓.๘ การฝึกพัฒนาศักยภาพสมอง		๑	๒	วิทยากรหลัก -แพทย์ - พยาบาลเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช -นักกิจกรรมบำบัด -นักจิตวิทยาคลินิก - นักจิตวิทยา วิทยากรเสริม

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
					- พยาบาลวิชาชีพ - นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์)
	๓.๙ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะ ฟังฟัง - การดูแลระบบทางเดินอาหาร (การเตรียมอาหาร การให้อาหาร ทางสายยาง) - การดูแลทางเดินหายใจ (การให้ออกซิเจน การพ่นยา การเคาะปอด การดูดเสมหะ) - การดูแลระบบขับถ่าย (การ ดูแลสายสวนปัสสาวะ Colostomy Cystostomy) - การดูแลป้องกันแผลกดทับ การดูแลแผลผ่าตัด - การจัดทำ เปลี่ยนท่า ทำนึ่ง ทำนอน การพลิกตะแคงตัว		๓	๔	- แพทย์ - พยาบาลวิชาชีพ
	๓.๑๐ การดูแลแบบ ประคับประคองและการดูแล ผู้สูงอายุระยะท้าย/การบริหาร จัดการหลังการเสียชีวิต/การดูแล ผู้ป่วยระยะสุดท้ายเชิงพุทธ บูรณาการ		๓	๓	- แพทย์ - พยาบาลวิชาชีพ
		๔๒	๒๑	๒๑	
๔. การ ประเมิน ภาวะวิกฤต การ ช่วยชีวิต การปฐม พยาบาล และการส่ง ต่อ	๔.๑ การดูแลอุบัติเหตุที่พบบ่อย (ฟกช้ำ แผลถลอก แผลไฟไหม้ มีตบาด สัตว์กัดต่อย)	๑๒	๖	๖	- แพทย์ - พยาบาลวิชาชีพ - นักฉุกเฉินการแพทย์ หรือนักปฏิบัติการแพทย์ ฉุกเฉิน - เวชศาสตร์ฉุกเฉิน
	๔.๒ การประเมินภาวะวิกฤต				
	๔.๓ การช่วยชีวิตการใช้ เครื่องกระตุ้นหัวใจอัตโนมัติ (AED)				
	๔.๔ การห้ามเลือด				
	๔.๕ การปฐมพยาบาลเมื่อกระดูกหัก ก่อนส่งต่อ				
	๔.๖ การส่งต่อและขอรับคำปรึกษา แหล่งให้ความช่วยเหลือ				

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	(แหล่งเบอร์ที่ควรรู้)				
		๑๒	๖	๖	
๕. ปัญหา สุขภาพที่ พบบ่อย และกลุ่ม อาการ ผู้สูงอายุ	๕.๑ โรคเรื้อรังที่พบบ่อย	๑๔	๓	๑	วิทยากรหลัก -แพทย์ วิทยากรเสริม -พยาบาลวิชาชีพ
	๕.๒ กลุ่มอาการผู้สูงอายุ - Immobility - Instability - Intellectual Impairment - Incontinence - Iatrogenesis		๕	๒	
	๕.๓ ปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อย (รวมถึงการจัดการปัญหา พฤติกรรมและอารมณ์ในผู้ป่วย สมองเสื่อม/BPSD/พิษสุรา เรื้อรัง)		๒	๑	
		๑๔	๑๐	๔	
๖. แนวคิด เกี่ยวกับการ ดูแลผู้ให้ บริการ	๖.๑ การจัดการความเครียดของ ผู้ให้บริการ(การหมุนเวียนผู้ ให้บริการ/การป้องกันการ กระทำความรุนแรงในสถาน ประกอบการ)	๔	๒	๐	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -นักวิชาการสาธารณสุข (ด้านสาธารณสุขศาสตร์) -นักจิตวิทยาคลินิก -นักจิตวิทยา
	๖.๒ การดูแลตนเองของผู้ ให้บริการ		๑	๐	
	๖.๓ บทบาทผู้ให้บริการ		๑	๐	
		๔	๔	๐	
๗. กฎหมาย	- พระราชบัญญัติสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ - กฎกระทรวงกิจการการดูแล ผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ - การยื่นขออนุญาตเปิดกิจการฯ การ ขอรับใบอนุญาตเป็นดำเนินการและ ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อ สุขภาพ - หลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ - กฎกระทรวงและประกาศที่ เกี่ยวข้อง เช่น การให้บริการ การ บริหารผู้สูงอายุที่บ้าน	๓	๓	๐	-นิติศาสตร์ -พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพรบ. สถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
		๓	๓	๐	

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๘. จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ		๑	๑	๐	-นิติศาสตร์ -นักบริหารธุรกิจ -นักการจัดการ -นักการตลาด
		๑	๑	๐	
๙. การบริหารจัดการธุรกิจบริการสุขภาพ	๙.๑ การเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการสุขภาพ	๒๓	๒	๐	-นักบริหารธุรกิจ -นักการจัดการ -นักเศรษฐศาสตร์ -นักการตลาด
	๙.๒ การบริหารจัดการในธุรกิจบริการสุขภาพ		๔	๓	-ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านธุรกิจบริการสุขภาพ เช่น ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ
	๙.๓ การวางแผนการตลาดในธุรกิจบริการสุขภาพ		๓	๒	ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ สถานประกอบการผู้สูงอายุ ที่มีประสบการณ์ อย่างน้อย ๒ ปี
	๙.๔ การจัดการด้านงบประมาณและการเงิน		๓	๒	
	๙.๕ สารสนเทศและนวัตกรรม		๒	๒	วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ -เทคโนโลยีสารสนเทศ -นักวิชาการคอมพิวเตอร์ - หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาใน สาขาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ต่าง ๆ
		๒๓	๑๔	๙	
๑๐. การบันทึกและการรายงานด้านสุขภาพ	๑๐.๑ การอ่านผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	๓	๑	๒	-แพทย์ -พยาบาลวิชาชีพ -เทคนิคการแพทย์ (เฉพาะหัวข้อ ๑๐.๑)
	๑๐.๒ การบันทึกและการรายงานด้านสุขภาพ				
		๓	๑	๒	
รวมทั้งสิ้น		๑๓๐	๘๑	๔๙	

หมายเหตุ วิทยาการหลัก สอนได้ในวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

วิทยาการเสริม สอนได้เฉพาะวิชาภาคปฏิบัติ

ปรับปรุงเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖